

Dostęp do informacji o środowisku i jego ochronie

1. Publicznoprawny charakter prawa dostępu do informacji o środowisku i jego ochronie

Mając na uwadze rolę, jaką w życiu jednostki i wspólnoty odgrywa środowisko, nie budzi wątpliwości potrzeba dbałości o jego właściwą jakość. Utrzymanie należącego stanu środowiska dokonuje się przez szeroko zakrojone działania ochronne. Ochrona środowiska stanowi obecnie dziedzinę życia społeczno-gospodarczego, która odgrywa istotną rolę w działaniach reglamentacyjnych, politycznych i gospodarczych nie tylko w skali globalnej, ale nade wszystko regionalnej czy lokalnej. Stanowi ona jeden z najistotniejszych problemów społecznych. Urzeczywistnianie zadań z zakresu ochrony środowiska nie może być efektywne przy znikomym poziomie świadomości ekologicznej społeczeństwa, który z kolei w demokratycznym państwie prawnym może być skutecznie osiągnięty tylko przy wnikliwym poznaniu norm prawnych. Prawo bowiem kształtuje wzorce należytego postępowania, ustala prawa i obowiązki jednostki, także w zakresie ochrony środowiska. Projektowanie prawnego paradygmatu ochrony środowiska, jako wartości publicznej, odbywa się na wszystkich poziomach administracyjnego podziału kraju, jednak szczególną rolę w tym zakresie przypisuje się samorządowi terytorialnemu¹. To właśnie władze lokalne zobowiązane są do podejmowania i prowadzenia dialogu ze społeczeństwem oraz do propagowania głównych priorytetów ochrony środowiska w ujęciu lokalnym, a tym samym globalnym.

W zakresie ochrony środowiska organy administracji publicznej posługują się różnego rodzaju środkami prawnymi, do których stosowania posiadają kompetencje. Należy jeszcze raz podkreślić, że całokształt czynności z zakresu ochrony środowiska jest uwarunkowany obowiązującym prawem, zasadą demokratycz-

* Mgr Elżbieta Wituska – doktorantka w Zakładzie Prawa Samorządu Terytorialnego, w Katedrze Prawa Administracyjnego i Nauki Administracji, na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego.

** Mgr Krzysztof Lewandowski – doktorant w Zakładzie Prawa Samorządu Terytorialnego, w Katedrze Prawa Administracyjnego i Nauki Administracji, na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego.

nego państwa prawnego, oraz wykazującą naczelne miejsce w dziale ochrony środowiska, zasadą zrównoważonego rozwoju². Ścisłe powiązanie problematyki ochrony środowiska z prawem stanowi gwarant respektowania podstawowych praw i wolności jednostki, a nadto pozwala zestawić interes jednostki z dobrem wspólnym (publicznym). W pełni uzasadnione jest zatem zestawianie przedmiotu ochrony środowiska z katalogiem wartości, powszechnie uznawanych za podstawowe i wspólne dla całego społeczeństwa, na których straży ma stać władza³.

Powyższe uwagi oraz fakt, iż ochrona środowiska jest nie tylko domeną prawodawstwa wewnętrznego, ale także leży w obszarze zainteresowania prawa międzynarodowego, pozwala z całą pewnością zakwalifikować ochronę środowiska jako działalność wykazującą charakter publiczny. Innymi słowy, ochrona środowiska ma na celu zapewnienie realizacji interesu publicznego w odniesieniu do gospodarowania i użytkowania środowiska, ale nie tylko, gdyż interes publiczny w prawie ochrony środowiska jest zabezpieczony również przez udział społeczeństwa w procesie podejmowania decyzji z zakresu ochrony środowiska oraz przez prawo dostępu społeczeństwa do informacji o środowisku i jego ochronie⁴. Pozwala to tym samym wyprowadzić tezę stawiającą prawo dostępu społeczeństwa do informacji o środowisku i jego ochrony jako nie tylko indywidualne prawo jednostki zabezpieczające jej interesy i wolności, ale przede wszystkim jako prawo o charakterze publicznoprawnym, traktujące o legalnie zagwarantowanym dostępie do informacji publicznej, dotyczącej dobra wspólnego, jakim jest samo środowisko i jego ochrona.

2. Prawne podstawy dostępu do informacji o środowisku i jego ochronie w prawie wspólnotowym oraz wewnętrznym

Pierwotnie w ramach prawa wspólnotowego prawo dostępu do informacji o środowisku i jego ochronie zostało zagwarantowane w sporządzonej w Aarhus 25 czerwca 1998 r. Konwencji Europejskiej Komisji Gospodarczej ONZ o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz o dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska⁵. W szczególności kwestia ta została unormowana w art. 3 przywoływanej Konwencji, który stanowi, iż każda ze Stron podejmuje niezbędne ustawodawcze, administracyjne i inne środki, włączając w to środki zapewniające zgodność pomiędzy postanowieniami realizującymi postanowienia niniejszej konwencji, odnoszące się do informacji,

² Zob. art. 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.) oraz ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 z późn. zm.).

³ B. Rakoczy, *Ograniczenie praw i wolności jednostki ze względu na ochronę środowiska w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej*, Toruń 2006, s. 7.

⁴ Zob. J. Ciechanowicz-McLean, *Prawo i polityka ochrony środowiska*, Warszawa 2009, s. 53–57.

⁵ Dz. U. z 2003 r. Nr 78, poz. 706.

udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości, jak również właściwe środki egzekucyjne, dla ustanowienia i utrzymania jasnych, przejrzystych i spójnych ram dla realizacji postanowień niniejszej konwencji. Na mocy powyższego artykułu każda ze Stron konwencji zobowiązała się również dążyć do zapewnienia pomocy społeczeństwu poprzez udzielanie, przez urzędników i władze, niezbędnych wskazówek w sprawach dotyczących środowiska, urzeczywistniania dostępu do informacji. Niemniej ważną w tej materii treść odnaleźć można w art. 5 Konwencji. Określono w nim obowiązki związane z gromadzeniem i udostępnianiem informacji w formie elektronicznych baz danych oraz publicznie dostępnych rejestrów opartych na ujednoczonych sprawozdaniach podmiotów zanieczyszczających środowisko. Ze wskazanej regulacji prawa do informacji wynikało także prawo do ich wykorzystywania przez udział osób i grup społecznych zarówno w podejmowaniu konkretnych decyzji mających wpływ na środowisko, jak i rozstrzygnięć o charakterze ogólnym, w postaci planów, strategii, programów oraz projektów aktów normatywnych. Tematyka publicznego dostępu do informacji o środowisku była również przedmiotem dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/4/WE z 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska⁶, która uchylała dyrektywę Rady 90/313/EWG. Komentowana dyrektywa w art. 3 wyraźnie wykazuje, iż Państwa Członkowskie powinny zapewnić udostępnianie informacji o środowisku, które znajdują się w posiadaniu władzy publicznej, każdemu wnioskodawcy na jego wniosek, bez konieczności wykazania przez niego interesu.

W ujęciu generalnym rodzimy prawodawca problematykę ochrony środowiska wstępnie uregulował w Konstytucji RP z 1997 r.⁷ w pięciu zasadniczych artykułach, tj. art. 5, art. 31 ust. 3, art. 68 ust. 4, art. 74 ust. 3 oraz art. 86. Najistotniejszą rolę z punktu widzenia prawa ochrony środowiska pełni art. 5, traktujący o konstytucyjnej zasadzie zrównoważonego rozwoju, będącej determinantą konkretnych kompetencji i zadań organów administracji publicznej w zakresie ochrony środowiska. Niemniej jednak, ze względu na przedmiot naszych rozważań w niniejszym opracowaniu, należy odnieść się przede wszystkim do art. 74 ust. 3 Konstytucji RP, który gwarantuje każdemu prawo do informacji o stanie środowiska i jego ochronie.

Przy czym eksplikacji art. 74 ust. 3 nie sposób dokonać bez uprzedniego odniesienia się do art. 61 Konstytucji RP, który gwarantuje obywatelom prawo do uzyskania informacji o działalności organów władzy publicznej oraz osób pełniących funkcje publiczne. Te dwa przywoływane powyżej przepisy ustawy zasadniczej stanowią właściwie normatywny fundament dostępu do informacji, który w głosach doktryny budzi określone wątpliwości, dotyczące samego pojęcia prawa do informacji o środowisku i jego przynależności do katalogu informacji

⁶ Dz. Urz. WE L 41 z dnia 14 lutego 2003 r.

⁷ Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.

publicznych, czy też jego autonomiczności jako odrębnego prawa konstytucyjnie chronionego⁸. Jednakże w tym zakresie przeważa w literaturze przedmiotu stanowisko, iż prawo do informacji o środowisku i jego ochronie powinno się traktować przede wszystkim jako prawo niestanowiące prostego powtórzenia prawa, zaczerpniętego z art. 61 Konstytucji RP, do informacji publicznej, ale jako prawo wprost z niego wynikające, a także zawężające zakres przedmiotowy samego prawa do informacji publicznej o informacje dotyczące środowiska i jego ochrony⁹.

Podstawowa reglamentacja dostępu do informacji o środowisku została, jak wynika z powyższego, dokonana w obowiązującej Konstytucji RP, natomiast jej dalszego rozwinięcia ustawodawca dokonał na gruncie ustawodawstwa zwykłego. Początkowo udostępnianie informacji o środowisku aktem normatywnym rangi ustawy nastąpiło wraz z wejściem w życie ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska¹⁰. Jednak w późniejszym okresie dokonano pełnego rozwinięcia prawa dostępu do informacji o środowisku i jego ochronie, generowanego koniecznością implementacji przepisów wspólnotowych, ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko¹¹, której przepisy działu II zastąpiły, z dniem 15 listopada 2008 r., przepisy działu IV w tytule I ustawy Prawo ochrony środowiska i stanowią podstawową regulację prawną w tym zakresie¹².

Do przywołanych powyżej dwóch ustaw, celem ich prawidłowego wykonania, powstały trzy akty wykonawcze, tj. rozporządzenie Ministra Środowiska z 22 września 2010 r. w sprawie wzoru oraz zawartości i układu publicznie dostępnego wykazu danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie¹³, rozporządzenie Ministra Środowiska z 12 listopada 2010 r. w sprawie opłat za udostępnianie informacji o środowisku¹⁴, rozporządzenie Ministra Środowiska z 23 listopada 2010 r. w sprawie sposobu i częstotliwości aktualizacji informacji o środowisku¹⁵.

Nie wszystkie aspekty udostępniania informacji o środowisku i jego ochronie zostały uregulowane przepisami wyżej wymienionych aktów prawnych. W sprawach nie objętych ich materią mają zastosowanie przepisy następujących ustaw: ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej¹⁶, ustawy

⁸ Zob. B. Rakoczy, *Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Komentarz*, Warszawa 2010, s. 17.

⁹ B. Banaszak, *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, Warszawa 2008, s. 377–378.

¹⁰ Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 z późn. zm.

¹¹ Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm. – dalej jako u.d.i.ś.

¹² Zob. Z. Kornat, *Nowe zasady udostępniania informacji o środowisku*, „Tygodnik Prawa Administracyjnego” [w:] „E-Gazeta Prawna”, 10/2008, www.gazetaprawna.pl [dostęp: 1.01.2011].

¹³ Dz. U. z 2010 r. Nr 186, poz. 1249.

¹⁴ Dz. U. z 2010 r. Nr 215, poz. 1415.

¹⁵ Dz. U. z 2010 r. Nr 227, poz. 1485.

¹⁶ Dz. U. z 2001 r. Nr 112, poz. 1198 z późn. zm. – dalej jako u.d.i.p.

z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego¹⁷, ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi¹⁸, ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego¹⁹.

W tym miejscu jednak podkreślenia wymaga fakt, iż pomimo stosowania licznych regulacji powyższych aktów prawnych w zakresie dostępu do informacji o środowisku i jego ochronie, ustawodawca w stosunku do podstawowej u.d.i.ś. ustanowił reguły kolizyjne w sposób fragmentaryczny i niewystarczający. Ustawodawca określił w art. 2 relacje komentowanej ustawy tylko w stosunku do dwóch aktów prawnych²⁰, tj. ustawy z 5 dnia sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych²¹, ustawy z dnia 29 listopada 2000 r. Prawo atomowe²², z wyjątkiem przepisów działu II u.d.i.ś. regulujących kwestię prawa dostępu do informacji o środowisku i jego ochronie²³. Zastanawiający jest fakt, iż ustawodawca nie wskazał reguły kolizyjnej względem u.d.i.p., uznając tym samym, że prawo do informacji o środowisku i jego ochronie stanowi odrębne prawo aniżeli prawo do informacji publicznej. Nie wyklucza to jednak dopuszczalności stosowania w zakresie nieuregulowanym omawianą u.d.i.ś. przepisów u.d.i.p. W doktrynie podnosi się również, iż takie rozwiązanie reglamentacyjne oznacza, iż prawo do informacji o środowisku i jego ochronie nie jest prawem o charakterze absolutnym i może zostać ograniczone właśnie ze względu na ochronę informacji niejawnych, co jest całkowicie zrozumiałe w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP z 1997 r.

3. Zakres podmiotowy prawa dostępu do informacji o środowisku i jego ochronie

Jak już wcześniej wspomniano, kwestia prawa dostępu do informacji o środowisku oraz jego ochronie jest uregulowana w dziale II u.d.i.ś. i niniejsze prawo w literaturze przedmiotu jest powszechnie uznawane za jedno z podstawowych praw jednostki²⁴. Zakres podmiotowy tegoż prawa został uregulowany w art. 4 i art. 8 u.d.i.ś. w dwóch odmiennych, aczkolwiek uzupełniających się ujęciach. Artykuł 4, traktując o tym, iż „każdy ma prawo do informacji o środowisku i jego ochronie na warunkach określonych ustawą”, wskazuje na szeroki katalog podmiotów uprawnionych do korzystania z tego prawa, które nie mogą być różnicowane ze względu na wiek, płeć, status majątkowy czy narodowość. Zatem upraw-

¹⁷ Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 z późn. zm. – dalej jako k.p.a.

¹⁸ Dz. U. z 2012 r. poz. 270 z późn. zm.

¹⁹ Dz. U. z 1964 r. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.

²⁰ Zob. B. Rakoczy, *Komentarz do art. 2 ust. 1 ustawy z 3 października 2008 r. o dostępie do informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, „LexPolonica” Nr 19652.

²¹ Dz. U. z 2010 r. Nr 182, poz. 1228.

²² Dz. U. z 2012 r. Poz. 264 z późn. zm.

²³ B. Rakoczy, *Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku...*, s. 16–18.

²⁴ Zob. J. Ciechanowicz-McLean (red.), *Leksykon ochrony środowiska*, Warszawa 2009, s. 269.

nionym do uzyskania wskazanej informacji może być zarówno osoba fizyczna, jak i osoba prawna, a także jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, co jest w pełni zgodne z art. 74 ust. 3 Konstytucji RP. Z kolei konstrukcja art. 8 komentowanej ustawy jest zupełnie inna, bowiem nie ujmuje wskazanego zagadnienia od strony prawa jednostki, ale od strony obowiązku udzielenia takiej informacji przez organy administracji, które są w ich posiadaniu lub dla których są one przeznaczone. Trafnie zatem stwierdza B. Rakoczy w komentarzu do omawianej normy prawnej, iż u podstaw takiego rozwiązania leży negatywne odwołanie się do obowiązku podmiotu, a nie prawa innego podmiotu²⁵, wskazujące jedynie na dwa rodzaje informacji, jakie są objęte obowiązkiem udostępniania. Tym samym oznacza to, iż organ administracji nie musi udostępniać wszystkich informacji o środowisku i jego ochronie, choćby ze względu na właściwość miejscową i rzeczową organu. Bezsprzeczne zatem jest, iż obydwie te regulacje wzajemnie uzupełniają zakres podmiotowy prawa do informacji o środowisku i jego ochronie, gdyż w art. 4 ustawodawca wyraźnie wskazuje na podmiot, któremu przysługuje prawo do informacji, zaś w art. 8 określa podmiot, jaki jest zobowiązany taką informację udostępnić.

4. Zakres przedmiotowy prawa dostępu do informacji o środowisku i jego ochronie

W doktrynie prawa ochrony środowiska prawo dostępu do informacji o środowisku i jego ochronie traktowane jest jako jedną z naczelných zasad prawa ochrony środowiska²⁶, którego zakres przedmiotowy w związku z brzmieniem art. 4 u.d.i.ś. ulega pewnemu ograniczeniu do udostępniania tylko informacji bezpośrednio wskazanych w ustawie. Ustawodawca enumeratywnie wylicza w art. 9 u.d.i.ś. rodzaje informacji dotyczące środowiska i jego ochrony, jakie podlegają udostępnieniu. Stanowią je: informacje dotyczące stanu elementów środowiska oraz wzajemnych oddziaływań między tymi elementami; informacje dotyczące emisji, w tym odpadów promieniotwórczych, a także zanieczyszczeń, które wpływają lub mogą wpłynąć na elementy środowiska; informacje dotyczące środków administracyjnych, środków polityki, przepisów prawa odnoszących się do środowiska i gospodarki wodnej, programów, planów oraz porozumień w sprawie ochrony środowiska, a także działań wpływających lub mogących wpłynąć na elementy środowiska, lub mających na celu ich ochronę; informacje dotyczące raportów na temat realizacji przepisów ochrony środowiska; informacje dotyczące analiz kosztów i korzyści oraz innych analiz gospodarczych i założeń wykorzystanych w ramach przytoczonych środków i działań; informacje dotyczące

²⁵ Zob. B. Rakoczy, *Komentarz do art. 8...*, „LexPolonica” Nr 19652.

²⁶ Zob. B. Wierzbowski, B. Rakoczy, *Prawo ochrony środowiska. Zagadnienia podstawowe*, Warszawa 2010, cyt. za: B. Rakoczy, *Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku...*, s. 23.

stanu zdrowia, bezpieczeństwa i warunków życia ludzi oraz stanu obiektów kultury i obiektów budowlanych w zakresie, w jakim oddziałują na nie lub mogą oddziaływać stany elementów środowiska.

Takie reglamentacyjne rozwiązanie spotkało się z krytyką w literaturze przedmiotu, bowiem owa konstrukcja przepisu wyraźnie podkreśla zamknięcie katalogu informacji odnoszących się do stanu środowiska i jego ochrony, które podlegają udostępnieniu. Zawężający charakter zakresu przedmiotowego u.d.i.ś. pozostaje w sprzeczności z art. 74 ust. 3 Konstytucji RP, co wymusza przyjęcie wykładni systemowej, w wyniku której przyjmuje się, iż udostępnieniu podlega każda informacja o środowisku i jego ochronie, niezależnie od tego czy została ona wyliczona we wskazanym uprzednio przepisie u.d.i.ś. Domniemywa się bowiem, zgodnie z regulacją konstytucyjną, iż każda informacja w tym przedmiocie podlega obowiązkowi udostępnienia przez właściwy organ administracji, z wyjątkiem ustawowych wyłączeń²⁷.

5. Forma i tryb udostępniania informacji o środowisku i jego ochronie

Wspomniany już powyżej art. 9 analizowanej u.d.i.ś. w ustępie 2 i 3 wskazuje także na formę udostępniania informacji o środowisku i jego ochronie, gdyż zawiera otwarty katalog przykładowych form, w jakich może zostać udostępniona przez organ administracji publicznej informacja w tym przedmiocie (ustnie, pisemnie, wizualnie, dźwiękowo, elektronicznie lub w innej formie). Stanowi on swoisty gwarant najszerzego dostępu do informacji przez jednostkę, gdyż automatycznie wyklucza możliwość odmowy udostępnienia informacji przez organ administracji ze względów technicznych. Ponadto z niniejszej regulacji wynika również obowiązek organu administracji publicznej do przekazania jednostce nie tylko docelowo pożądanej przez nią informacji w tymże zakresie, ale także poinformowania o zastosowanych metodach badawczych, czyli o sposobie powstania informacji. Czynność taka odbywa się na wniosek podmiotu żądającego informacji w dwojaki sposób. Organ administracji publicznej wskazuje zatem jedynie miejsce, w którym znajdują się dane na temat metod przeprowadzania pomiarów, w tym sposobów poboru i przetwarzania próbek oraz sposobów interpretacji uzyskanych danych, które posłużyły do wytworzenia udostępnianej informacji, bądź organ administracji publicznej odsyła do stosowanych metodyk referencyjnych w tym zakresie.

Z kolei odnosząc się do trybu udostępniania informacji o środowisku i jego ochronie, należałoby rozpocząć analizę komentowanej ustawy już od art. 10, który to stanowi o tym, iż kolejną gwarancją prawa do informacji o środowisku i jego ochronie jest obowiązek, nałożony na kierowników urzędów administracji publicznej, wyznaczenia w drodze chociażby polecenia służbowego osoby odpowie-

²⁷ B. Rakoczy, *ibidem*, s. 35.

działnej za tą czynność. Jest to oczywiście wyraz implementacji art. 3 ust. 5 przywoływanej już Konwencji z Aarhus²⁸ przez polskie ustawodawstwo. Natomiast art. 11 u.d.i.ś. wspomina o jeszcze innej gwarancji prawa do informacji o środowisku i jego ochronie, a mianowicie zobowiązaniu organu administracji publicznej udzielającego informacji przekazanych przez osoby trzecie do wskazania źródeł ich pochodzenia. Przy czym w ujęciu zakresu pojęcia „osoby trzecie” należy rozumieć zarówno takie podmioty, które były zobowiązane udostępnić tego typu informacje organowi administracji publicznej, jak i te, które takiego obowiązku nie miały²⁹. Dalsza analiza przepisów działu II niniejszej ustawy zezwala na postawienie tezy mówiącej o tym, iż ustawodawca uregulował w jego ramach dwa zasadnicze tryby udostępniania informacji o środowisku i jego ochronie, a mianowicie: tryb upublicznienia (upowszechnienia) informacji w postaci wykazów dostępnych drogą elektroniczną oraz tryb udostępniania informacji na indywidualny wniosek jednostki.

W ramach tego pierwszego trybu można jeszcze dostrzec rozróżnienie na publicznie dostępne wykazy danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie oraz na wykazy zawierające informacje o środowisku i jego ochronie, które obligatoryjnie powinny być udostępniane przez właściwe organy administracji publicznej w systemach teleinformatycznych. O wykazach danych dotyczących dokumentów zawierających informacje o środowisku i jego ochronie ustawodawca traktuje w art. 21 komentowanej u.d.i.ś., wskazując na niezwykle rozbudowany katalog otwarty dokumentów, o których dane powinny być zamieszczone w systemach teleinformatycznych, ze szczególnym uwzględnieniem Biuletynu Informacji Publicznej, w postaci wykazów elektronicznych prowadzonych przez organy administracji właściwe we wskazanych sprawach bądź organy administracji właściwe do prowadzenia postępowania, w ramach którego lub w wyniku którego sporządzane są te dokumenty. Przywołane rozwiązanie reglamentacyjne stanowi implementację art. 7 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/4/WE z 28 stycznia 2003 r. Należy zatem podkreślić, iż wspomniany wykaz obejmuje jedynie dane o dokumentach, a nie treść tychże dokumentów i ma on za zadanie ułatwienie orientacji w zakresie dokumentacji będącej w dyspozycji organu i dotarcia przez zainteresowanego do konkretnego dokumentu. W wykazie powinny być uwzględnione dokumenty, które w posiadaniu organu administracji publicznej znalazły się po dniu 1 stycznia 2001 r., przy czym obowiązek prowadzenia wykazu w formie elektronicznej funkcjonuje od dnia 1 stycznia 2007 r.³⁰ Dodatkowo minister właściwy ds. środo-

²⁸ Art. 5 ust. 2 Konwencji Europejskiej Komisji Gospodarczej ONZ z Aarhus, który stanowi, iż: „każda ze Stron zapewni, że w ramach krajowego porządku prawnego sposób udostępniania przez władze publiczne społeczeństwu informacji dotyczących środowiska będzie przejrzysty oraz że informacje dotyczące środowiska będą rzeczywiście dostępne”.

²⁹ Zob. B. Rakoczy, *Komentarz do art. 11...*, „LexPolonica” Nr 19652.

³⁰ Szerzej na ten temat: M. Górski (red.), *Prawo ochrony środowiska*, Warszawa 2009, s. 122.

wiska, w drodze rozporządzenia z dnia 22 września 2010 r. w sprawie wzoru oraz zawartości i układu publicznie dostępnego wykazu danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie³¹, określił wzór oraz zawartość i układ publicznie dostępnego wykazu, mając na uwadze zapewnienie przejrzystości wykazu i łatwości wyszukiwania zawartych w nim informacji oraz uwzględniając nazwy zamieszczonych w nim dokumentów, miejsca i daty ich wydania oraz miejsca ich przechowywania, a także zastrzeżenia dotyczące niedostępności informacji. Z kolei o katalogu zamkniętym wykazów zawierających informacje o środowisku i jego ochronie, które obligatoryjnie powinny być umieszczane przez właściwe organy administracji publicznej (ze szczególnym wskazaniem na marszałka województwa, starostę, wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska, zarządców dróg, linii kolejowych, linii tramwajowych, lotnisk lub portów) w elektronicznych bazach danych udostępnianych przez nie w Biuletynach Informacji Publicznej, traktuje art. 24 u.d.i.ś. Stanowi on kolejne poświadczenie intencji prawodawcy polskiego, który wskazaną regulacją prawną chciał zapewnić społeczeństwu jak najszerszy dostęp do informacji o środowisku i jego ochronie, czego dodatkowym gwarantem jest zwłaszcza ustęp 5 niniejszego przepisu, mówiący o tym, iż minister właściwy ds. środowiska określi, w drodze rozporządzenia, sposób udostępnienia informacji, minimalny zakres i formę udostępnianych informacji oraz częstotliwość ich aktualizacji, co znalazło docelowo wyraz w rozporządzeniu Ministra Środowiska z 23 listopada 2010 r.³² Dodatkowo, niezależnie od regulacji zawartych w dwóch uprzednio przywołanych normach prawnych, ustawodawca zastosował w art. 25 analizowanej u.d.i.ś. rozwiązanie reglamentacyjne, które wskazuje na katalog danych, jakie powinny być zamieszczone ponadto w Biuletynie Informacji Publicznej celem dopełnienia publicznych wykazów składających się na omawiany tryb dostępu do prawa informacji o środowisku i jego ochronie.

Natomiast z art. 12 przedmiotowej u.d.i.ś. wynika drugi z trybów dostępu do informacji o środowisku i jego ochronie, a mianowicie udostępnianie na wniosek, który to stanowi przejaw implementacji do prawodawstwa polskiego art. 3 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/4/WE z 28 stycznia 2003 r. oraz art. 6 ust. 6 Konwencji z Aarhus. Ustawodawca wyraźnie wskazuje, iż chodzi tu o wniosek w formie pisemnej, ale nie dookreśla, jakie elementy powinien taki wniosek zawierać. *Per analogiam* można zatem wyprowadzić tezę, iż w tej kwestii będzie miał zastosowanie art. 63 k.p.a. Należy również zaznaczyć, iż skoro ustawodawca nie wykluczył możliwości składania wniosku w formie innej niż pisemna, tj. np. ustnej, to taka forma jest również dopuszczalna, ale tylko w enumeratywnie wymienionych przez prawodawcę sytuacjach, co stanowi wyjątek od formy pisemnej. Ma to miejsce tylko i wyłącznie wówczas, gdy informacja nie wymaga wyszu-

³¹ Dz. U. z 2010 r. Nr 186, poz. 1249.

³² Rozporządzenie Ministra Środowiska z 23 listopada 2010 r. w sprawie sposobu i częstotliwości aktualizacji informacji o środowisku (Dz. U. z 2010 r. Nr 227, poz. 1485).

kania i może być udzielona wyczerpująco w formie ustnej lub gdy zachodzą okoliczności wyjątkowe, takie jak: stan klęski żywiołowej, innej katastrofy naturalnej lub awarii technicznej, a także sytuacje bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia ludzi lub środowiska, spowodowanego działalnością człowieka lub przyczynami naturalnymi³³. Oczywiście w stosunku do formy pisemnej wniosku stosuje się wprost przepisy art. 63 § 3, 3a i 4 k.p.a. Nadto ustawodawca podkreśla, iż od podmiotu żądającego informacji o środowisku i jego ochronie w formie wniosku nie można wymagać wykazania interesu prawnego lub faktycznego³⁴, a sama informacja powinna być udostępniona bez zbędnej zwłoki, nie później niż w ciągu miesiąca od dnia otrzymania wniosku³⁵. Termin ten może zostać przedłużony do 2 miesięcy ze względu na stopień skomplikowania sprawy i wówczas przepisy art. 35 § 5 oraz art. 36 k.p.a. należy stosować odpowiednio³⁶. Terminy udostępnienia informacji, określone w tym miejscu przez ustawodawcę, należy traktować zatem jako kolejną swoistą gwarancję prawa do informacji o środowisku i jego ochronie oraz jako przejaw implementacji pkt 13 preambuły dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/4/WE z 28 stycznia 2003 r., a także art. 5 ust. 1 lit. c Konwencji z Aarhus. Dopelnienie regulacji trybu wnioskowego udostępniania informacji we wskazanym przedmiocie stanowi art. 15 niniejszej ustawy³⁷, który to podkreśla, iż udostępnienie ww. informacji następuje w sposób i formie określonej we wniosku, chyba że jest to ograniczone przez środki techniczne, jakimi dysponuje organ administracji publicznej. W takiej sytuacji organ administracji publicznej ma obowiązek pisemnego powiadomienia wnioskodawcy w terminie 14 dni od dnia otrzymania wniosku o przyczynach braku możliwości udostępnienia informacji zgodnie z wnioskiem, przy jednoczesnym wskazaniu sposobu czy formy, w jakich może być ona udostępniona. W następstwie tego, jeżeli wnioskodawca w terminie 14 dni od dnia otrzymania powiadomienia nie złoży wniosku w sposób lub formie wskazanej w powiadomieniu, organ administracji publicznej wydaje decyzje o odmowie udostępnienia informacji w sposób lub formie określonej we wniosku. Regulacja ta spotkała się w doktrynie z krytyką, bowiem wspomnianą decyzje odmowną uznano za daleko idącą konsekwencję, w której można dopatrywać się naruszenia konstytucyjnej zasady proporcjonalności, gdyż ustawodawca zastosował środek nieadekwatny do swojego zamiaru, jakim było jedynie wymuszenie od wnioskodawcy dostosowania wniosku do możliwości organu³⁸.

³³ Art. 12 ust. 2 u.d.i.ś.

³⁴ Art. 13 u.d.i.ś.

³⁵ Art. 14 ust. 1 u.d.i.ś.

³⁶ Art. 14 ust. 2 u.d.i.ś.

³⁷ Art. 15 u.d.i.ś.

³⁸ Zob. B. Rakoczy, *Komentarz do art. 15...*, „LexPolonica” Nr 19652.

6. Odmowa udostępnienia informacji – materialnoprawne i procesowe ograniczenie prawa dostępu do informacji o środowisku i jego ochronie

Do tej pory powyższe rozważania, dotyczące prawa dostępu do informacji o środowisku i jego ochronie, skupiały się na podkreśleniu gwarantów tegoż prawa oraz przybliżeniu form i trybów jego realizacji. Dla pełnej analizy prawa dostępu do informacji o środowisku i jego ochronie należy również wskazać na obligatoryjne i fakultatywne przesłanki określone przez ustawodawcę celem wyraźnego jego ograniczenia.

Jako pierwszy kwestę tą reguluje art. 16 u.d.i.s., w którym ustawodawca zawarł katalog zamknięty przesłanek o charakterze obligatoryjnym. Zaistnienie którejkolwiek z nich powoduje, iż organ administracji publicznej musi odmówić udostępnienia informacji o środowisku i jego ochronie, a zatem nie istnieje w tym przypadku możliwość uznaniowości organu. Wskazany przepis stanowi jednocześnie implementację art. 4 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/4/WE z 28 stycznia 2003 r. oraz art. 5 ust. 3 i 4 Konwencji z Aarhus³⁹. W związku z powyższym organ administracji publicznej nie udostępnia informacji o środowisku i jego ochronie, jeżeli dotyczą one: 1) danych jednostkowych uzyskiwanych w badaniach statystycznych statystyki publicznej chronionych tajemnicą statystyczną, o której mowa w ustawie z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej⁴⁰; 2) spraw objętych toczącym się postępowaniem sądowym, dyscyplinarnym lub karnym, jeżeli udostępnienie informacji mogłoby zakłócić przebieg postępowania; 3) spraw będących przedmiotem praw autorskich, o których mowa w ustawie z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych⁴¹ lub patentowych, o których mowa w ustawie z dnia 30 czerwca 2000 r. – Prawo własności przemysłowej⁴², jeżeli udostępnienie informacji mogłoby naruszyć te prawa; 4) danych osobowych, o których mowa w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych⁴³, dotyczących osób trzecich, jeżeli udostępnienie informacji mogłoby naruszać przepisy o ochronie danych osobowych; 5) dokumentów lub danych dostarczonych przez osoby trzecie, jeżeli osoby te, nie mając obowiązku ich dostarczenia i nie mogąc być takim obowiązkiem obciążone, dostarczyły je dobrowolnie i złożyły zastrzeżenie o ich nieudostępnianiu; 6) dokumentów lub danych, których udostępnienie mogłoby spowodować zagrożenie dla środowiska lub bezpieczeństwa ekologicznego kraju; 7) informacji o wartości handlowej, w tym danych technologicznych, dostarczonych przez osoby trzecie i objętych tajemnicą przedsiębiorstwa, jeżeli udostępnienie tych informacji

³⁹ Art. 5 ust. 3 i 4 Konwencji Europejskiej Komisji Gospodarczej ONZ z Aarhus.

⁴⁰ Dz. U. Nr 88, poz. 439 z późn. zm.

⁴¹ Dz. U. z 2006 r. Nr 90, poz. 631 z późn. zm.

⁴² Dz. U. z 2003 r. Nr 119, poz. 1117 z późn. zm.

⁴³ Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.

mogłoby pogorszyć konkurencyjną pozycję tych osób i złożyły one uzasadniony wniosek o wyłączenie tych informacji z udostępniania; 8) przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, realizowanych na terenach zamkniętych, co do których nie prowadzi się postępowania z udziałem społeczeństwa, zgodnie z art. 79 ust. 2 u.d.i.ś.; 9) obronności i bezpieczeństwa państwa, 10) bezpieczeństwa publicznego. Łącznie ze wskazanym przepisem powinien być odczytywany i analizowany przepis art. 18 u.d.i.ś., bowiem stanowi on swoisty wyjątek od wyjątku. Choć zasadą jest udostępnianie każdej informacji o środowisku i jego ochronie, to jednak prawo to może być tylko i wyłącznie ustawowo ograniczone, co uczynił prawodawca we wspomnianym uprzednio art. 16. Natomiast przywołany przepis art. 18 uniemożliwia ograniczenie tegoż prawa w stosunku do pięciu enumeratywnie wymienionych przez ustawodawcę okoliczności. Oznacza to, że przepisów art. 16 ust. 1 pkt 1 i 4–8 u.d.i.ś. nie stosuje się, jeżeli informacja dotyczy: ilości i rodzajów pyłów lub gazów wprowadzanych do powietrza oraz miejsca ich wprowadzania, stanu, składu i ilości ścieków wprowadzanych do wód lub do ziemi oraz miejsca ich wprowadzania, rodzaju i ilości wytwarzanych odpadów oraz miejsca ich wytwarzania, poziomu emitowanego hałasu, poziomu emitowanych pól elektromagnetycznych.

Z kolei art. 17 u.d.i.ś. traktuje także o zamkniętym katalogu czterech przesłanek, ale już o charakterze fakultatywnym, odmowy udostępnienia informacji o środowisku i jego ochronie, a zatem organ administracji może odmówić udostępnienia informacji o środowisku i jego ochronie, jeżeli: 1) wymagałoby to dostarczenia dokumentów lub danych będących w trakcie opracowywania; 2) wymagałoby to dostarczenia dokumentów lub danych przeznaczonych do wewnętrznego komunikowania się; 3) wniosek jest w sposób oczywisty niemożliwy do zrealizowania; 4) wniosek jest sformułowany w sposób zbyt ogólny. O ile dwie pierwsze przesłanki są w pełni uzasadnione, o tyle dwie pozostałe budzą szereg kontrowersji w literaturze przedmiotu. W doktrynie podnosi się bowiem, iż stosując takie rozwiązanie reglamentacyjne ustawodawca pozostawił organowi administracji publicznej zbyt dużą swobodę przy ocenie wniosku, co może prowadzić do tego, że przesłanki te mogą być nadużywane. W rezultacie może prowadzić to do ograniczenia lub całkowitego pozbawienia konstytucyjnie chronionego prawa jednostki do informacji o środowisku i jego ochronie oraz naruszenia konstytucyjnej zasady proporcjonalności⁴⁴. Oczywiście w przypadku zaistnienia ostatniej przesłanki organ administracji publicznej winien wezwać wnioskodawcę do usunięcia braków i wówczas przepisy art. 64 k.p.a. stosują się analogicznie. Przy czym organ administracji publicznej, odmawiając udostępnienia informacji o środowisku i jego ochronie, w wyniku przesłanki fakultatywnej przejawiającej się poprzez wskazanie na brak dokumentów, które wymagają do-

⁴⁴ Szerzej na ten temat B. Rakoczy, *Komentarz do art. 17...*, „LexPolonica” Nr 19652; B. Rakoczy, *Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku...*, s. 63–64.

starczenia lub są na etapie przygotowywania, jest zobowiązany podać nazwę organu odpowiedzialnego za opracowanie danego dokumentu lub danych oraz informuje o przewidywanym terminie ich opracowania⁴⁵. Ponadto, jeżeli wniosek dotyczy informacji nieznajdującej się w posiadaniu organu administracji, do którego wpłynął wniosek, organ winien niezwłocznie, nie później niż w terminie 14 dni od dnia otrzymania wniosku, albo przekazać wniosek do organu właściwego i powiadomić o tym wnioskodawcę⁴⁶, albo zwrócić wniosek wnioskodawcy, jeżeli nie można ustalić takiego organu⁴⁷. Takie rozwiązanie zostało poddane w literaturze przedmiotu krytyce⁴⁸. Zaś, gdy wniosek jest sformułowany w sposób zbyt ogólny, organ administracji publicznej niezwłocznie, jednak nie później niż w terminie 14 dni od dnia otrzymania wniosku, winien udzielić stosownych wyjaśnień i wezwać wnioskodawcę do uzupełnienia wniosku⁴⁹.

Nadto ustawodawca wyraźnie stwierdza, iż odmowa udostępnienia informacji o środowisku i jego ochronie musi nastąpić w drodze decyzji administracyjnej⁵⁰, co ma służyć możliwości weryfikacji jej prawidłowości i podwyższeniu rangi znaczeniowej. W odniesieniu do niniejszej decyzji będzie miał zastosowanie art. 107 k.p.a.⁵¹.

Natomiast w art. 20 ust. 2 u.d.i.ś. prawodawca uregulował procesowe gwarancje prawa dostępu do informacji o środowisku i jego ochronie, stanowiące dopełnienie aspektu materialnoprawnego odmowy udostępnienia przedmiotowej informacji. Wynika z nich, iż do skarg rozpatrywanych w postępowaniu o udostępnienie informacji o środowisku i jego ochronie zastosowanie mają przepisy ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi⁵², z pierwszeństwem wskazanych tu przez ustawodawcę terminów instrukcyjnych mających na celu przyspieszanie postępowania przed sądami administracyjnymi, zarówno na etapie przekazywania akt do sądu, jak i rozpatrywania samej skargi.

Jednocześnie w tym samym artykule ustawodawca zastrzegł, iż w stosunku do niektórych decyzji odmownych wydanych na podstawie przesłanek obligatoryjnych (tj. na podstawie art. 16 ust. pkt 4-5 lub 7 u.d.i.ś.), należy stosować przepis art. 22 u.d.i.p. Jest to jedyna wyraźna reguła kolizyjna odnosząca się do tejsze ustawy. Powyższa norma generalna może zostać zatem wyłącznie zastosowana w przypadku odmowy udostępnienia informacji o środowisku i jego ochronie na podstawie przesłanek obligatoryjnych, a w szczególności w sytuacji złożenia wniosku dotyczącego informacji o osobach, dokumentach i danych dostarczo-

⁴⁵ Art. 19 ust. 1 u.d.i.ś.

⁴⁶ Wówczas przepis art. 65 § 1 k.p.a. stosuje się odpowiednio.

⁴⁷ Art. 19 ust. 2 u.d.i.ś.

⁴⁸ Zob. B. Rakoczy, *Komentarz do art. 19...*, „LexPolonica” Nr 19652.

⁴⁹ Art. 19 ust. 3 u.d.i.ś.

⁵⁰ Art. 20 ust. 1 u.d.i.ś.

⁵¹ Art. 107 k.p.a.

⁵² Dz. U. Nr 153, poz. 1270 z późn. zm.

nych przez osoby trzecie oraz dotyczącego informacji o wartości handlowej. Wówczas ustawodawca przewiduje specyficzny tryb zaskarżania decyzji odmownej w postaci powództwa cywilnego, gdyż wskazuje on tu na drogę cywilną, a nie administracyjną czy sądownoadministracyjną. Sąd powszechny zaś ma za zadanie rozpatrzyć sprawę w przedmiocie udostępnienia informacji o środowisku i jego ochronie w kategorii informacji publicznej.

7. Opłaty związane z udostępnianiem informacji o środowisku i jego ochronie

Zgodnie z art. 5 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/4/WE z 28 stycznia 2003 r., dostęp do publicznych rejestrów lub wykazów oraz sprawdzenie na miejscu informacji będących przedmiotem wniosku nie może podlegać opłacie, chyba że organ administracji publicznej musi dostarczyć taką informację. Wówczas dopuszczalne jest pobieranie przez niego opłat za taką czynność, z zastrzeżeniem jednak, że opłata taka nie może przekraczać uzasadnionej kwoty. Przepis ten również doczekał się implementacji do prawodawstwa polskiego poprzez art. 26 u.d.i.ś., który to stanowi jego powtórzenie. W związku z tym wyszukiwanie dokumentów i ich przeglądanie, w ramach publicznie dostępnych wykazów w siedzibach organów administracji publicznej, jest nieodpłatne. Natomiast opłata może być pobierana przez organ administracji publicznej za wykonanie czynności, określonych przez ustawodawcę w zamkniętym katalogu, które polegają na wyszukiwaniu informacji, a także na ich przekształceniu w formę wskazaną we wniosku, sporządzaniu kopii dokumentów lub danych oraz ich przesłaniu wnioskodawcy. Przy czym pobierana opłata, zgodnie z zasadą ekwiwalentności, musi odzwierciedlać poniesione przez organ administracji koszty w związku z wykonaniem ww. czynności. Opłaty pobierane przez organ administracji rządowej sektora finansów publicznych stanowią dochód budżetu państwa, zaś pobierane przez organ samorządowego sektora finansów publicznych stanowią dochód własny jednostek samorządu terytorialnego. Opłat nie pobiera się, jeżeli wniosek został złożony przez inny organ administracji publicznej. Ustawowo zostały również określone górne, jednostkowe stawki opłat pobieranych z określonych tytułów i wynoszą one odpowiednio: 1) za wyszukiwanie informacji – 10 zł, jeżeli wymaga wyszukiwania do dziesięciu dokumentów; opłata ulega zwiększeniu o nie więcej niż 1 zł za każdy kolejny dokument, jeżeli informacja wymaga wyszukiwania więcej niż dziesięciu dokumentów; 2) za przekształcanie informacji w formę wskazaną we wniosku – 3 zł za każdy informatyczny nośnik danych; 3) za sporządzanie kopii dokumentów lub danych w formacie 210 mm x 297 mm (A4): a) za stronę kopii czarno-białej – 0,60 zł, b) za stronę kopii kolorowej – 6 zł; 4) za przesłanie kopii dokumentów lub danych drogą pocztową pobiera się opłatę za przesyłkę danego rodzaju i danej kategorii wagowej w wysokości poda-

nej w obowiązującym cenniku powszechnych usług pocztowych operatora publicznego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 12 czerwca 2003 r. – Prawo pocztowe⁵³, zwiększoną o: a) nie więcej niż 4 zł – za kopię dokumentów lub danych w formie wydruku lub kserokopii, b) nie więcej niż 10 zł – za kopię dokumentów lub danych na informatycznym nośniku danych dostarczonym przez podmiot żądający informacji⁵⁴. Niniejsza regulacja ma na celu zapewnienie stabilności opłat, a Minister właściwy ds. środowiska, w drodze rozporządzenia, precyzuje wszystkie stawki za poszczególne czynności organów administracji publicznej w tym zakresie, co miało miejsce w przywoływanym już rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2010 r.

Podsumowanie

Choć ustawa, stanowiąca przedmiot niniejszego artykułu, jest potwierdzeniem konstytucyjnej gwarancji prawa dostępu społeczeństwa do informacji o środowisku i jego ochronie, to jednak mimo wielu trafnych rozwiązań reglamentacyjnych można zarzucić jej również kilka braków, które mogą rzutować na niestabilność prawa. Z jednej strony dają się zauważyć zbyt ogólne, szeroko ujęte próby uregulowania poszczególnych kwestii, jak choćby przesłanek fakultatywnych dających podstawę do wydania przez organ decyzji odmownych odnośnie do udostępnienia informacji o środowisku, z drugiej zaś dostrzec można tak irytującą fragmentaryczność rozwiązań, jak choćby w przypadku prób wskazania przez ustawodawcę reguł kolizyjnych między analizowaną ustawą a innymi aktami prawnymi. Ponadto podnieść też można kwestię odpłatności za udostępnianie informacji o środowisku i jego ochronie, która może być swoistym hamulcem ograniczającym to prawo. Niemniej jednak należy przyznać, iż analizowane konstytucyjne prawo dostępu do informacji o środowisku i jego ochronie, jako rodzaj prawa dostępu do informacji publicznej, stanowi jedno z najistotniejszych i podstawowych praw jednostki, które ustawodawca postanowił uregulować dokonując zarówno implementacji przepisów prawa wspólnotowego do polskiego systemu prawnego, jak i rozwiązując niniejszą kwestię na poziomie aktu rangi ustawowej oraz wykonawczej.

Access to the information about the environment and its protection (Summary)

On account of the role of the environment, it's very important cares of his proper quality. Keeping the due state of the environment is taking place through wide – ranging protective actions. At present the environmental protection constitutes the field of the life social – economic which will matter greatly in control, political and economic action not

⁵³ Dz. U. z 2008 r. Nr 189, poz. 1159.

⁵⁴ Art. 27 u.d.i.ś.

only in the global scale, but more than anything else regional or local, it constitutes one of the most substantial social issues. Carrying out assignments on the scope of the environmental protection cannot be effective by the scanty level of the environmental awareness of the society which next in the legal democratic state can effectively be achieved only at thorough getting to know legal norms.

Authors of the article are describing main assumptions into the comprehensive way, they're describing theoretical legal treatise of the law of the access to the information about the environment and its protection, as the constitutional law guaranteeing the respect of laws of the individual. They are justifying regulatory character of this law. They are explaining legal grounds of the access to the information about the environment and its protection in the Community law and in the Polish law. They are describing the subjective and object scope of this law, as well as the form and the mode of providing with shown information. In the end they are entertaining considering about the limited access to the information about the environment and its protection and of payments incurred from this title.